

PROGRAM NAUCZANIA

INTERNATIONAL MONTESSORI SCHOOL
OF WARSAW

UPPER ELEMENTARY

WSTĘP

Projektując program nauczania dla II etapu edukacyjnego w MCEM za cel postawiliśmy sobie połączenie realizacji obszarów i zagadnień zawartych w podstawie programowej MEN (Rozporządzenie MEN z dn. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r.) z filozofia Montessori, zachowując wszystkie jej podstawowe założenia, tj.:

- ♦ prawo dziecka do samostanowienia w zakresie tematyki, poziomu , czasu i sposobu realizacji zagadnień w ramach jasno zaznaczonych reguł gwarantować nam będą tzw. Plany Kosmiczne;
- ♦ prawo dziecka do obiektywnej informacji zwrotnej skierowanej do ucznia o jego pracy i osiągnięciach - zagwarantuje Wewnętrzny System Oceny zawierający przejrzyste zasady współpracy nauczyciel- uczeń w oparciu o zasady oceniania kształtującego (więcej info. na: www.ceo.org.pl/ok)
- ♦ prawo dziecka do współdziałania z innymi Uczniami w ramach realizacji programu na wcześniej określonych zasadach.

PODSTAWOWE ZASADY

1. Oddział mieszany wiekowo – w jednym oddziale uczyć się będą uczniowie w wieku od 9-12 lat. Cykl trwa 3 lata. Po każdym roku szkolnym następuje ewaluacja postępów Ucznia.
2. Oddziałem opiekuje się Nauczyciel Wychowawca, współpracujący z Nauczycielami przedmiotowymi (tzw. Konsultantami) w zakresie realizacji programu. Za realizację podstawy programowej poszczególnych przedmiotów odpowiadają Nauczyciele Konsultanci.
3. Proces dydaktyczny przebiega w oparciu o zasadę Lekcji Trójstopniowej. Tzn., że każde zagadnienie jest realizowane w trzech etapach: poznanie (wprowadzenie)- działanie (ćwiczenie)- przygotowanie do życia (sprawdzenie w praktycznym zastosowaniu).

Każdy z tych etapów u różnych Uczniów może mieć więc inną formę w zależności od ich indywidualnych predyspozycji i techniki przyswajania wiedzy oraz nabywania umiejętności.

4. Proces dydaktyczny przebiega na dwóch uzupełniających się płaszczyznach:
 - **edukacji indywidualnej**: każdy Uczeń pracuje wg. Własnego Planu Pracy;
 - **edukacji projektowej**: Uczniowie współpracują ze sobą pod kierunkiem opiekuna projektu.
5. Podstawową formą pracy Ucznia jest praca z materiałem Montessori. Podręczniki i ćwiczenia stanowią jedynie materiał uzupełniający.
6. Uczniowie są oceniani wg. zasad WSO i PSO opartych na zasadach oceniania kształtującego z uwzględnieniem budowania samo-motywacji w ujęciu pedagogiki dr M. Montessori.
7. Częścią procesu wychowawczego wg. pedagogiki dr. Montessori jest czynny udział dziecka w dbaniu o swoje otoczenie dlatego Uczniom powierzone są prace związane z utrzymaniem porządku w szkole.
8. Integralna część edukacji Ucznia ma miejsce w Szkole podczas zajęć. Praca w domu ma charakter uzupełniająca, kształtująca postawę odpowiedzialności i dobrej organizacji pracy.

CZEGO OCZEKUJEMY OD RODZICÓW NASZYCH UCZNIÓW

- współpracy w zakresie wspierania rozwoju dzieci w szkole i w domu rozumianej jako:

- troska o dobry rozwój emocjonalny dziecka poprzez budowanie relacji;
- wspólne zasady dotyczące obowiązków, konsekwencji, komunikacji, rozwiązywania sytuacji trudnych;
- współpraca w zakresie respektowania regulaminu Szkoły (punktualność, stój galowy, itp.)

- samokształcenia w zakresie rozumienia i praktycznego wdrażania zasad wychowawczych rekomendowanych przez Szkołę (obowiązkowe uczestnictwo w warsztatach, spotkaniach i zebraniach)

- regularnej komunikacji ze Szkołą wg. ustalonych zasad i współpracy w zakresie działania w sytuacjach kryzysowych;

- zaangażowanie w życie Szkoły (pomoc przy organizowanych imprezach, prowadzenie zajęć fakultatywnych;

- postawy promującej long-life-education;

- regularnego wywiązywania się ze zobowiązań finansowych wobec Szkoły.

PRZEDMIOT NAUCZANIA

Program nauczania dla II etapu edukacyjnego w MCEM jest realizowany w trzyletnim cyklu zintegrowanym i obejmuje zagadnienia z takich dziedzin/przedmiotów jak:

- ◆ przyroda oraz historia i społeczeństwo (przedmioty te obejmują zagadnienia, które stanowią clue otaczającego nas świata);
- ◆ Język polski, język obcy, matematyka (to języki, sposoby w jaki możemy otaczający nas świat opisać);
- ◆ informatyka, muzyka, plastyka, technika (to narzędzia, którymi posługujemy się w opisywaniu otaczającego nas świata);
- ◆ wychowanie fizyczne i edukacja prozdrowotna (mówi nam jak powinniśmy dbać o nasze ciało);

Zagadnienia zawarte w programie nauczania mają charakter zarówno modułowe, jak i progresywne.

Zagadnienia modułowe to takie, które omawia się jednokrotnie w czasie trzyletniego cyklu (np. wiele zagadnień przyrodniczych), zaś **progresywne** to te, w których na podstawie opanowanych już wcześniej umiejętności nabywa się następne (np. zagadnienia matematyczne).

EDUKACJA PRZYRODNICZA

astronomia, fizyka, geografia fizyczna, botaniki i zoologia

Edukacja przyrodnicza ma kluczowe znaczenie w programie nauczania tej grupy wiekowej ze względu na ich szczególne zainteresowanie światem i regułami nim rządzącymi.

Zagadnienia objęte edukacją przyrodniczą mają na ogół charakter modułowy.

Celem edukacji przyrodniczej w ujęciu holistycznym jest umożliwienie dzieciom zaobserwowania pewnych metamechanizmów rządzących i porządkujących funkcjonowanie przyrody ożywionej i nieożywionej oraz roli człowieka w opiece nad nią. Ponad to poznanie i zrozumienie reguł rządzących światem przyrody od zawsze stanowiło także wielką inspirację dla uczonych i nie pozostaje obojętne młodym wynalazcom.

NAUKI SPOŁECZNE

historia i geografia polityczna

Celem edukacji historycznej jest poprzez chronologiczne ujęcie rozwoju cywilizacji uzmysłowienie Uczniowi związków współczesności z przeszłością. W tym celu korzystając z przygotowanych pomocy Montessori uczeń analizuje także podstawowe potrzeby ludzkości i ich rozwój w ujęciu historycznym .

W czasie realizacji Zadań Modułowych Uczeń uczy się korzystać z tekstów źródłowych, planów, map, a także formułuje krótkie wypowiedzi pisemne o postaciach i wydarzeniach historycznych wykorzystując do tego fachową terminologię.

Holistyczne ujęcie tematyki kształtuje u Ucznia nawyk dociekania przyczyn i przewidywania skutków zarówno wydarzeń historycznych jak i współczesnych, a także pozwala mu na lepsze zrozumienie dawnej i obecnej sytuacji geopolitycznej na świecie.

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Celem edukacji polonistycznej jest doskonalenie posługiwania się polszczyzną w mowie i piśmie. Kształtowanie tej umiejętności to przede wszystkim swobodne werbalizowanie myśli w sposób poprawny i ciekawy językowo, formułowanie różnorodnych wypowiedzi pisemnych zgodnie z obowiązującymi regułami oraz kluczowe we współczesnym świecie „szumu informacyjnego” - czytanie ze zrozumieniem.

Ponadto w zakres edukacji polonistycznej wchodzi także wprowadzenie uczniów w świat literatury i zapoznanie z jej różnymi gatunkami. Uczniowie poznają także pojęcia z zakresu literatury i ich znaczenie.

Lektury obowiązkowe i ich problematyka jest poruszana w ramach Grupowego Klubu Dyskusyjnego (w tym czasie Uczniowie także ćwiczą swobodne formułowanie wypowiedzi).

Poza książkami z listy lektur uczeń jest zobowiązany do przeczytania dodatkowych, wybranych pozycji, które (1-2 na semestr) później opracowuje pisemnie, bądź w ramach prezentacji indywidualnej.

Za pomocą specjalnie przygotowanych zestawów pomocy Montessori uczniowie są zapoznawani z zagadnieniami gramatycznymi (części mowy i części zdania), systematycznie poznają, ćwiczą i wprowadzają w życie zasady ortografii oraz interpunkcji języka polskiego, a także wzbogacają słownictwo.

Ponieważ edukacja polonistycznej ma głównie charakter progresywny, zadania mające na celu doskonalenie w/w umiejętności są zawarte w treściach Zestawów Modułowych innych przedmiotów, np. jednym z zadań w Zestawie Modułowym zatytułowanym: Ziemia we wszechświecie (poziom 1) jest napisanie listu do przyjaciela z podróży na Marsa. Zadaniem Ucznia jest poprawne skonstruowanie wypowiedzi pisemnej w oparciu o już zdobyta wiedzę o warunkach życia na Marsie.

EDUKACJA JĘZYKOWA

język angielski

Edukacja w zakresie języka obcego ma podobny charakter jak edukacja w zakresie języka ojczystego i dlatego należy traktować ją analogicznie. Podstawowym celem jaki Szkoła stawia sobie jest przygotować Ucznia do swobodnego komunikowania się w mowie i piśmie w wybranym języku angielskim. Do osiągnięcia tego celu prowadzą ćwiczenia konwersacyjne grupowe i indywidualne z nauczycielem mówiącym tylko w języku obcym oraz zadania sformułowane w tym języku do wykonania w ramach realizacji Zestawów Modułowych. Np. w ZM dotyczącym zagadnień przyrodniczych może być tekst i zadania w języku angielskim.

Dodatkowo wiedzę z zakresu gramatyki języka obcego, która ma charakter progresywny Uczniowie przyswajają pracując z zestawami Kart Pracy (proces ten przebiega analogicznie do nauki ortografii języka polskiego).

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Edukacja matematyczna ze względu na swój abstrakcyjny charakter sprawia zazwyczaj Uczniom wiele trudności. Współczesne badania dowodzą, że myślenie abstrakcyjne kształtuje się w pełni nawet dopiero w wieku 12 lat. Dlatego w ujęciu pedagogiki Montessori zagadnienia matematyczne znalazły swoje reprezentacje w „konkretności” - pomoce Montessori. Np. Laboratorium do dzielenia wielkich liczb w obrazowy sposób pokazuje Uczniowi jak przebiegają kolejne czynności w procesie dzielenia pisemnego. Oddziałuje to bezpośrednio na tworzony w jego umyśle koncept tej operacji matematycznej i w przyszłości, kiedy nie musi on już korzystać z Laboratorium to w wyobraźni tworzy sobie reprezentacje tej pomocy. Takie myślenie ma charakter prawdziwego myślenia matematycznego.

W ramach lekcji indywidualnej każdy Uczeń jest zapoznawany z poszczególnymi zagadnieniami matematycznymi i ćwiczy je przy użyciu przeznaczonej do tego celu pomocy.

Jednakże praktyczna natura dziecka w wieku 9-12 lat wymaga szybkiego przeniesienia nowej umiejętności na konkretne zadanie, które w naszym otoczeniu zawarte jest w zestawie Kart Matematycznych.

Kolejnym etapem aplikacji doskonalonych kompetencji jest zastosowanie odpowiedniej strategii matematycznej w Zestawach Modułowych.

Pierwsze dwa etapy mają na celu wykształcenie sprawności rachunkowej i umiejętności wykorzystywania informacji. Zaś zadania matematyczne zawarte w Zestawach Modułowych kształcą umiejętności modelowania matematycznego oraz rozumowania i tworzenia strategii matematycznych.

EDUKACJA INFORMATYCZNA

Edukacja informatyczna wprowadza Ucznia w świat współczesnych technologii informatycznych w kontekście wykorzystania ich w realizacji prac bieżących. np. edycja tekstu połączona jest z pisaniem dłuższych prac pisemnych, program MS PowerPoint wykorzystujemy do tworzenia prezentacji na wybrane tematy. Uczeń pozna sposoby prostej edycji fotografii cyfrowej czy nieskomplikowanej tworzenia grafiki w celu stworzenia własnej strony internetowej poświęconej np. tematyce, która go najbardziej interesuje.

W edukacji informatycznej ważne jest także, aby Uczeń poznał i zrozumiał podstawowe mechanizmy funkcjonujące w technologii informatycznej i potrafił łączyć możliwości ich zastosowania z potrzebami jakie napotyka w życiu codzienny.

EDUKACJA ARTYSTYCZNO - TECHNICZNA

muzyka, plastyka i technika

Dzieci w wieku 6-12 lat są szczególnie wrażliwe na odbiór sztuki. Sztuka jest także w tym czasie sposobem wyrażania siebie i przetwarzania emocji związanych z poznawaną rzeczywistością. W ramach zajęć Uczniowie poznają różnorodne techniki i style w plastyce i muzyce, a także mają sposobność do wyrażenia się w twórczości własnej

EDUKACJA PROZDROWOTNA

wychowanie fizyczne

Zajęcia WF koncentrują się na grach zespołowych i sportach indywidualnych tak, aby każdy uczeń mógł odkryć jaki rodzaj aktywnego spędzania czasu wolnego jest mu najbliższy.

SPOSÓB REALIZACJI

Dziecko w wieku 6-12 lat jest żądne informacji o otaczającym je świecie, zarówno w wymiarze fizycznym (odkrywanie nowych zjawisk, mechanizmów i obiektów w otoczeniu), jak i w wymiarze społecznym (odkrywanie nowych zjawisk, mechanizmów i obiektów w otoczeniu). To ta niczym nieokiełznana ciekawość pcha dziecko do kolejnych wysiłków. Wysiłek ten musi mieć jednak określony, zrozumiały i zaakceptowany cel. Ten cel daje siłę do pokonywania napotkanych trudno-

Proces edukacyjny w naszej Szkole odbywa się na trzech płaszczyznach oddziaływania:

1. **Zestawy Modułowe** – pudełka zawierające zadania z różnych dziedzin/przedmiotów powiązane ze sobą tematycznie są odpowiedzią na dziecięcą ciekawość świata. W Sali znajduje się wiele takich pudełek, które łącznie wyczerpują zagadnienia zawarte w programie nauczania w cyklu trzyletnim. Każde pudełko zawiera zadania opracowane na trzech poziomach co pozwala Uczniowi jednorazowo skorzystać z jednego, dwóch lub wszystkich trzech poziomów jeżeli temat go bardzo zainteresuje. Jednocześnie Uczeń, który w pierwszym roku wykona tylko zadania na pierwszym poziomie ma możliwość w kolejnych latach powrócić i zgłębić temat.

Po dokonaniu wyboru konkretnego Zestawu Modułowego Uczeń podpisuje z Nauczycielem Kontrakt, w którym wspólnie ustalają zakres i termin wykonania zadań.

W celu wykonania niektórych zawartych w wybranym Zestawie Modułowym zadań Uczniowi jest udzielona lekcja indywidualna z zastosowaniem pomocy Montessori (np. w celu napisania listu, Uczeń zostanie zapoznany z zasadami dotyczącymi konstruowania tego typu wypowiedzi).

2. Innym rodzajem zadań są zadania o charakterze progresywnym. W sali stanowią je osobne zestawy Kart Pracy (np. zestaw kart ortograficznych zawierający wszystkie podstawowe zasady ortograficzne) systematycznie wprowadzające zagadnienie, zawierające materiał ćwiczebny i test sprawdzający (tzw. self-test) po każdej partii ćwiczeń.

Uczeń rozpoczynający pracę z zestawem Kart Pracy kontynuuje ją sukcesywnie do czasu aż zapozna się, przećwiczy i zweryfikuje swoją wiedzę w zakresie wszystkich ujętych w nim zagadnień.

Uczeń planuje ile wykona Kart Pracy w przeciągu przyjętego okresu czasu i zapisuje to w swoim Planie Pracy.

3. Uzupelnieniem w/w form pracy z Uczniem są projekty tematyczne realizowane przez grupę Uczniów. Projekty te dają Uczniowi możliwość do korzystania z prawa do współdziałania, uczą go pracy w grupie, pomagają zrozumieć podział ról oraz kształtują postawy społeczne.

Wszystkie zadania realizowane przez Ucznia są zawarte w jego Planie Pracy do którego załącznikiem jest podpisany z Nauczycielem kontrakt.

Efekty pracy Ucznia są dokumentowane przez nauczyciela w przyjętym przez Szkołę systemie i udostępniane Rodzicom w ramach dni otwartych.

Opracowała

Katarzyna Zwierzchowska